

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1888.   Andra Kammaren.   N:o 8.

Lördagen den 11 Februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 4 innevarande februari.

§ 2.

Under återopande af derom mellan herrar talmän träffad öfverenskommelse hemställde herr talmannen, huruvida kammaren ville besluta att nästkommande lördag den 18 dennes företaga val af *dels* tjugufyra ledamöter i den nämnd, hvilken enligt 69 § riksdagsordningen eger att döma, huruvida högsta domstolens samtliga ledamöter gjort sig förtjente att i deras viktiga kall bibehållas, äfvensom sex suppleanter för desse ledamöter, *dels ock* tolf valmän, jemte tre suppleanter för dem, att gemensamt med tolf valmän från Första Kammaren, välja komiterade för tryckfrihetens värd.

Denna hemställan bifölls.

§ 3.

Till afgörande förelåg lagutskottets utlåtande n:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förändrad lydelse af 34 och 144 §§ konkurslagen den 18 september 1862.

*Angående
förändrad
lydelse af §
144 konkurs-
lagen.*

Uti ifrågavarande proposition hade Kongl. Maj:t föreslagit, bland annat, att § 144 i konkurslagen skulle erhålla följande förändrade lydelse:

§ 144.

Klagan öfver underrätts beslut i mål angående skyldighet för gäldenär att afträda sin egendom till konkurs eller angående fråga, som i 2 eller 4 kap. omförmäles, skall i hofrätt föras genom besvär.

Då domare eller någon rättens ledamot vidtagit någon åtgärd eller meddelat något beslut i fall, der sådant enligt denna lag på honom ankommer, må klagan deröfver genom besvär hos hofrätt

Angående
förändrad
lydelse af §
144 konkurs-
lagen.
(Forts.)

anföras inom den tid, som för besvär öfver underrättens i orten utslag är i lag stadgad; dock gånge beslutet ej dess mindre i verkställighet, der ej förbud deremot från hofrätten kommer.

Vill någon hos Konungen föra klagan öfver hofrätts beslut i mål, hvarom i denna paragraf sägs, göre det genom besvär, hvilka böra ingifvas inom hälften af den tid, som i 30 kap. 9 § rättegångsbalken stadgas, och fullgöre dervid det, som i 18 § samma kapitel finnes föreskrifvet.

Denna lag skall icke ega tillämpning i fråga om fullföljd af talan mot beslut, som meddelats före d. 1 januari 1889

och hemstälde utskottet att propositionen måtte af Riksdagen antagas.

Efter föredragning af ärendet anförde:

Herr Thomasson: Det är mot 144 § konkurslagen, sådan den lyder i det nu framlagda lagförslaget, som jag önskar säga några ord. Det sätt för fullföljd af talan mot underrätts beslut i här afsedda mål, som skulle genom föreliggande lagförslags antagande lagfästas, är utan tvifvel det som hittills vanligast iakttagits; det är så vanligt, att de domstolar, som fordra vads erläggande för sådan fullföljd, säkerligen kunna betraktas såsom undantag. Att sådana undantag dock gifvas, framgår af den Riksdagens skrivelse, som framkallat detta förslag, och vid sådant förhållande är det i sin ordning, att genom lag uttryckligen stadgas, huru i detta fall bör rätteligen förfaras. Jag kommer därför att rösta för bifall till sjelfva saken. Men i slutet af 144 § heter det: »denna lag skall icke ega tillämpning i fråga om fullföljd af talan mot beslut, som meddelats före den 1 januari 1889». Om denna bestämmelse antages, skulle ju kunna inträffa icke blott att de domstolar, som hittills fordrat vad för fullföljd af den talan som här är i fråga, komma att dermed fortfara intill den 1 januari 1889, utan äfven — och det synes mig mera betänkligt — att de domstolar, som funnit besvär anförande vara det rätta, skulle kunna i dessa ordalag läsa ett gillande af den uppfattning, att i sjelfva verket vadevägen hittills varit den rätta och skall fortfarande vara det intill den 1 januari 1889. Detta vore ju orimligt och skulle framkalla åtskilliga förvecklingar och olägenheter, som kunna undvikas, om lagen får träda i kraft genast efter dess publicerande. Första Kammaren har också uteslutit detta sista stycke, och jag vill därför yrka, att äfven denna Kammar, med godkännande af lagförslaget i öfrigt, ville besluta att dessa nyss upplästa ord må ur förslaget utgå.

Herr Lilienberg: Jag beklagar att jag icke kan biträda det förslag, som af den föregående talaren framstälts. Det hör nog till sällsyntheten, att den ene af Riksdagens kammare i en fråga som denna af rent formel beskaffenhet fattar ett beslut afvikande från hvad Kongl. Maj:t i statsrådet, högsta domstolen och lagutskottet enhälligt ansett vara det rätta. Enligt Första Kammarens beslut skulle

denna lag träda i kraft genast efter det den blifvit uppläst från predikstolarne. Vore det nu så, som den ärade talaren yttrade, att talan i detta fall vanligtvis fullföljes genom besvär, kunde möjligen olägenheterna deraf icke blifva så synnerligt stora, men så förhåller det sig icke; ty åtminstone under Svea hofrätt är praxis, att om icke en konkursansökning bifallits af underrätt, talan fullföljes genom vad. Jag anser att, om Första Kammarens beslut blir lag, kunna allvarsamma olägenheter uppkomma; ty huru skulle i sådant fall hofrätten kunna veta om talan blifvit rätt fullföljd eller icke? Man kan väl icke begära att hofrätten skall från presterskapet infordra bevis huruvida lagen blifvit uppläst eller icke. Huru skall domaren veta om han bör tillåta vad eller icke i sådana frågor? Jag tror, som sagdt, att flera olägenheter af författningen härigenom skulle uppstå, och får tillägga, att jag icke misströstar om att icke lagutskottet skulle kunna förmå Första Kammaren att frånträda sitt beslut, för så vidt denna kammare stannar i ett annat.

Jag måste därför yrka bifall till utskottets förslag oförändradt.

Herr Thomasson: Jag kan för min del icke förstå, att det i detta fall skulle för hofrätten uppstå några större svårigheter än med afseende å hvarje annan lag, som genast efter publikationen skall tillämpas. För öfrigt sakna de svårigheter, som herr Lilienberg anförde, all praktisk betydelse, ty vare sig klagomålen inkommit till hofrätten genom vad eller besvär, blifva de till pröfning upptagna, och parterna lida sålunda ingen skada. Det skall för öfrigt säkerligen blifva ytterst få fall, der domare fordrar vad för fullföljande af talan i dylika mål, sedan lag antagits som föreskrifver talans fullföljd genom besvär.

Den sats, som herr Lilienberg dref, eller att det vore sällsynt att den ene kammaren ändrade ett författningsförslag, som framstälts af Kongl. Maj:t samt af högsta domstolen och lagutskottet enhälligt förordats, kan jag icke fästa synnerligt afseende vid, helst sådant många gånger inträffat.

Herr Lilienberg trodde också, att Första Kammaren skulle frånträda sitt beslut och antaga lagen oförändrad, om denna kammare nu bifölle utskottets förslag. Det vågar jag alls icke tro, ty jag har mig bekant, att innan detta förslag framlades i Första Kammaren tillfrågades lagutskottets ordförande, numera statsrådet och chefen för justitiedepartementet, hvad han ansåge om en sådan förändring, som den af mig nu föreslagna. Han gillade den fullkomligt och sade, att, om han tänkt derpå, skulle han sjelf inom lagutskottet hafva förordat en sådan förändring. Vid sådant förhållande torde antagligen icke Första Kammaren frångå sitt beslut, och om den icke gör det, blir deraf en följd, att hela ändringsförslaget förfaller. Någon synnerlig olycka tror jag visserligen icke att detta skulle vara, men det synes dock olämpligt att, då vi nu fått fram ett förslag som afhjelper en befintlig ofullständighet i konkurslagens föreskrifter samt verkar till enhet i lagskipningen på detta område, detta nu skulle få förfalla.

*Angående
förändrad
tydelse af §
144 konkurs-
lagen.
(Forts.)*

Angående
förändrad
lydelse af §
144 konkurs-
lagen.
(Forts.)

Jag vidhåller derföre fortfarande mitt yrkande att sista stycket af 144 § måtte bortfalla.

Herr Widström: Det utlåtande, som nu föreligger till kamarens afgörande, är föranledt af en vid senaste riksdag väckt motion, som gick ut på ett förtydligande af det i motionen och sedermera i Kongl. Maj:ts nu förevarande proposition upptagna ämne. Det antyddes i motionen, att det vore hufvudsakligen i fråga om en persons försättande i konkurstillstånd, som ett olika förfaringssätt gjorde sig gällande vid hänvisning till fullföljd af talan i högre rätt; och det tillades i förbigående, att det vore lämpligt att i sammanhang dermed äfven bestämma, huru talan skulle fullföljas i frågor, hvilka omförmälas i 2:dra och 4:de kapitlen konkurslagen. Vid behandlingen af detta ärende i högsta domstolen, framställdes några erinringar emot förslaget. Den ena, som gälde ett förtydligande af 34 §:ns ordalydelse har blifvit iakttagen i Kongl. Maj:ts proposition. Beträffande den andra, som rörde 144 §, så har förslaget i denna del öfverlemnats till Riksdagen i den af chefen för justitiedepartementet för högsta domstolen framlagda och af dess flertal utan anmärkning lemnade form. Justitieråden Olivecrona och Skarin hafva dock deremot gjort vissa anmärkningar, som jag för min del anser vara af stor vikt. Sedan det erinrats, att lagförslagets stadganden afsåge sättet för fullföljd af talan emot beslut om skyldighet för en person att afträda sin egendom till konkurs äfvensom frågor, som afhandlas i 2 och 4 kapitlen konkurslagen, så anförde justitierådet Skarin:

»Genom ett lagstadgande i sådana ordalag torde emellertid menige man för hvilken lagen är skrifven, lätteligen kunna förledas till den origtiga föreställning, att klagan i alla andra rättsfrågor, enligt konkurslagen, än de, hvilka genom berörda tillägg till 144 § eller eljest särskildt i samma lag blifvit undantagna, skall genom *vad* dragas under hofrätts pröfning. Och denna föreställning kan finna ett befogadt stöd i det förhållande, att allmänna lagen angifvit vad såsom det reguliera rättsmedlet, hvaraf missnöjd part eger att sig begagna för vinnande af ändring i ett af underrätt meddeladt beslut i civila rättsärenden, hvilket gått honom emot. Men det finnes äfven andra frågor efter 1 kapitlet konkurslagen, än angående skyldighet för gäldenär att afstå sin egendom till sina borgenärers förnöjande, i hvilka otvifvelaktigt den med rättens beslut missnöjde skall genom besvär, icke genom vad, i hofrätt föra talan. Enahanda synes ock förhållandet vara vid beslut i vissa frågor, som ega sammanhang med de i 7 kapitlet konkurslagen förekommande ämnena. När alltså det ifrågavarande tillägget till samma lags § 144 är, enligt mitt förmenande, till sitt innehåll ofullständigt och kan genom sin ordalydelse vara vilseledande, anser jag mig icke kunna tillstyrka, att förslaget i dess nuvarande skick godkännes.»

För mig synas dessa anmärkningar hafva icke ringa befogenhet. Jag vill derjemte tillägga att då i det framlagda förslaget hänsyn

tagits till den inom högsta domstolen gjorda anmärkning i afseende å stiliseringen af 34 §, så förekommer likväl samma oegentlighet i fråga om 10 och 16 §§ konkurslagen, der det ock bestämmes, huru der omnämnda frågor skola fullföljas, oaktadt äfven härutinnan 144 §:ns generella stadgande skulle blifva gällande. Denna senare anmärkning afser nu visserligen endast en formel oegentlighet, men för åstadkommande af enhet borde samma anmärkning äfven vinna afseende i fråga om de af mig nu påpekade 10 och 16 §§. Men om man, på samma gång det stadgas ett visst förfaringssätt i några afseenden, lemnar rum öppet för tvifvel och tvekan i andra hänseenden, hvarom förut icke rådt något tvifvel, så synes det mig vara mera skäl att dröja med förslaget antagande till dess man kan erhålla ett förslag, som undanröjer all tvekan både i det ena och andra afseendet; synnerligast som det icke torde vara i sin ordning att här föreslå någon ändring i ett af Kongl. Maj:t för Riksdagen framlagdt lagförslag. Med afseende å antalet af de mål rörande afslag å ansökningar om gäldenärs försättning i konkurs, hvilka fullföljas genom besvär eller genom vad, så är praxis, på sätt redan anförts, under Svea hofrätt ganska omvexlande. Fullt ut lika många domare gifva anvisning till talans fullföljd genom vad som genom besvär.

Jag ber att få yrka afslag å den föreliggande kongl. propositionen, äfvensom å utskottets betänkande.

Herr Smedberg: Då det föreliggande lagförslaget tillkommit till följd af en Riksdagens skrifvelse och afser att fylla en lucka i nu gällande konkurslag, så tror jag att, för vinnande af enhet i lagskipningen, det är högst nödvändigt att bifalla förslaget. Såsom den förste talaren nämnde, förfara nog de fleste domare så som i förslaget bestämmes, men andra förfara olika och tillåta talans fullföljd genom vad. Det är väl vid sådant förhållande af vigt att bringa lagen i sådan öfverensstämmelse, att domstolarne må kunna härutinnan iakttaga ett och samma förfaringssätt. I afseende på slutstrofen i förslaget: »Denna lag skall icke ega tillämpning i fråga om fullföljd af talan mot beslut, som meddelats före den 1 januari 1889», så är jag äfven fullt ense med den förste talaren herr justitieombudsmannen Thomasson, att denna bestämmelse gerna kan utgå. Jag är öfvertygad att, om denna bestämmelse blifvit närmare uppmärksammas i utskottet, så hade den strukits redan der, men man fäste sig ej härvid, utan såg allenast till, huruvida lagen i öfrigt öfverensstämde med hvad Riksdagen i sin skrifvelse önskat. Då Första Kammaren redan beslutit strykande af dessa ord, så anser jag, att Andra Kammaren dess hellre bör göra detsamma, ty eljest förfaller lagförslaget helt och hållet, emedan Kammarens olika beslut i sådant fall ej kunna sammanjemkas.

Jag instämmer således med den förste talaren i hans yrkande, att dessa sista ord i utskottets förslag må utgå men förslaget i öfrigt bifallas.

*Angående
förändrad
lydelse af §
144 konkurs-
lagen.*

(Forts.)

Angående
förändrad
lydelse af §
144 konkurs-
lagen.
(Forts.)

Herr Lilienberg: Gent emot den förste talaren skall jag be erinra att mitt yttrande var, att jag trodde det vara sällsynt att i en fråga som denna, *en ren formfråga*, en Riksdagens kammare fattade ett beslut sådant som det af honom föreslagna.

Med anledning af hvad en talare på stockholmsbänken anförde, får jag säga att lagförslaget visserligen skulle kunna vara mera omfattande; jag måste biträda hans åsigt i den delen. Men då de mest öfverklagade olägenheterna blifvit afhjelpa, tycker jag, att man icke bör afslå lagen i dess helhet, utan antaga den sådan den är.

Jag fortfar i mitt yrkande om bifall till lagutskottets hemställan.

Herr Carl Ifvarsson: Såvidt jag uppfattat detta förslag, afser det i verkligheten en lagförklaring. Det är visserligen ett lagförslag, men tillkommet för att förklara en gällande lag och göra den tydlig. Att så fort som möjligt få tydlighet i detta fall, tror jag också vara en allmän åstundan, och jag föreställer mig derföre, att det är bäst att godkänna förslaget såvidt det blifvit antaget af Första Kammaren.

En anmärkning har gjorts mot utslutandet af föreskriften om tiden, då lagen skall börja tillämpas, men denna anmärkning tror jag ej förtjena det ringaste afseende. Ty om det också föreskrifves att en utkommen författning skall tillämpas när den blifvit uppläst från predikstolarne, så läser det icke finnas något hinder för Kongl. Maj:t att, om det ej går an eller befinnes lämpligt att under årets lopp börja tillämpa lagförslaget, hvarför jag i förevarande fall för min del dock ej ser något hinder, utfärda författningen så nära årets slut, att den nått och jemt kan hinna tillämpas från och med nästa års början. Således uppstår enligt mitt förmenande ingen olägenhet genom att utsluta denna del af förslaget. Men en olägenhet skulle det blifva om kamrarne i denna del fattade olika beslut, enär då, såsom nyss nämnts, lagförslaget i sin helhet skulle komma att förfalla; det tror jag icke vore klokt.

Jag förenar mig således med herr Thomasson i hans yrkande.

Herr Ahlström: Jag ämnade just anföra detsamma som herr Carl Ifvarsson nyss yttrade, nemligen att detta förslag till författning egentligen kan betraktas såsom en lagförklaring, och med instämmande i hvad han yttrade vill jag blott tillägga, att det väl må anses vara något mycket besynnerligt, om det förfaringssätt, som genom den tillämnade förklaringen skulle blifva fastslaget såsom det rätta, skulle genom samma lag blifva förbjudet att tillämpas förr än efter en viss kommande tid. Jag tror att de olägenheter, som påpekats skola uppkomma genom utelemnande af den sista punkten, icke hafva något att betyda i jemförelse med dem, hvilka skulle kunna härflyta af ett förändradt tillvägagångssätt hos en stor mängd af domstolarne under en kortare öfvergångstid.

Jag instämmer derföre med den förste talaren i hans yrkande om borttagande af den sista punkten i den föreslagna 144:de §.

Herr Wählin: För min del tror jag att det förevarande lagförslaget snarare innefattar ett försök att tydliggöra gällande lag än att åstadkomma en ändring i densamma och på sådan grund anhåller jag att få instämma i det yrkande, som framställdes af herr justitieombudsmannen.

*Angående
förändrad
lydelse af §
144 konkurs-
lagen.*

(Forts.)

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad samt herr tal-
mannen gifvit propositioner i enlighet med de yrkanden, som der-
under förekommit, beslöt kammaren, i enlighet med herr Thomas-
sons yrkande, att med afslag å sista punkten i den af Kongl. Maj:t
föreslagna lagen, godkänna Kongl. Maj:ts förslag i öfrigt.

§ 4.

Föredrogos, hvart efter annat, och biföllos lagutskottets nedan-
nämnda utlåtanden:

n:o 4, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till
lag angående ändrad lydelse af § 30 i lagen angående tillsättning
af presterliga tjänster den 26 oktober 1883;

n:o 5, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag
till förordning om upphäfvande af förordningen angående plikt och
straff för dem, som försumma beivrande af katekesförhör, den 4
december 1765;

n:o 6, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till
lag angående upphörande af klockares brefbäringsskyldighet; och

n:o 7, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående än-
dring af gällande stadganden till förekommande af öfverdrifven af-
verkning å ungskog inom Vesterbottens och Norrbottens län.

§ 5.

I ordningen förekom härnäst statsutskottets utlåtande n:o 11,
angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid, som förflutit
sedan ansvarsfrihet senast tillerkändes fullmäktige i nämnda kontor.

Punkterna 1—9.

Lades till handlingarne.

Punkten 10.

Biföllos.

§ 6.

Efter föredragning vidare af statsutskottets utlåtande n:o 12, i
anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beviljande af vissa

förmåner för enskilda jernvägsanläggningar, blef utskottets deri gjorda hemställan af Kammaren bifallen.

§ 7.

Statsutskottets memorial n:o 13, i anledning af statskontorets underdåniga berättelse angående undsättningsfonden, hvilket memorial härefter föredrogs, lades till handlingarne.

§ 8.

Föredrogs, hvar för sig, och biföllos statsutskottets utlåtande:

n:o 14, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett kronan tillhörigt i Säfve socken och Vestra Hisings härad af Göteborgs och Bohus län beläget jordområde;

n:o 15, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående tiondefrihet för Höganäs stenkolsverk;

n:o 16, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af en Kongl. Maj:t och kronan såsom danaarf tillfallen andel af tomten n:r 4 i kvarteret Plantan i Upsala stad; och

n:o 17, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående eftergift af ett postmästaren A. Torbiörnssons sterbhus till betalning adömdt belopp.

§ 9.

Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ny kyrkolag.

Härefter förekom till behandling lagutskottets utlåtande n:o 8, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ny kyrkolag.

I berörda, inom Andra Kammaren af herr *G. Erikson* i Myckelgård väckta motion, n:o 4, var föreslaget, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om utarbetande af dels ny kyrkolag, att till antagande af Riksdagen och allmänna kyrkomötet i sin tid framläggas, dels derpå grundade och dermed i samband stående kyrkliga stadganden.

Utskottet hemställde emellertid, att förevarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Sedan denna utskottets hemställan blifvit uppläst anförde:

Herr Erikson i Myckelgård: Min motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utarbetande af en ny kyrkolag har icke funnit nåd inför Riksdagens lagutskott, utan har utskottet i stället hänvisat mig eller någon annan, som vill en förändring uti

vår gamla kyrkolag, att söka de önskade förändringarne »på de partiella reformernas väg», hvilket med andra ord vill säga att utskottet vill, att vi fortfarande skola lappa på det slitna klädet. Jag tackar för fingervisningen och jag skall icke försumma att framkomma med lappar vid en senare riksdag, om detta lagutskottets betänkande nu vinner Riksdagens bifall.

Jag tror att herrarne skola gifva mig rätt, då jag påstår, att vår kyrkolag är alltför gammal och således ej motsvarar tidens kraf. Jag tror ock, att jag kan få rätt, då jag säger, att i den senare tiden en viss afvoghet eller liknöjdhet visat sig gent emot vår svenska statskyrka, och vågar jag likaledes tro, att mängden skall instämma med mig deruti, att denna afvoghet har någon orsak just uti den gamla lappade kyrkolagens otidsenliga bestämmelser. Jag har uti min motion såsom bevis på denna otidsenlighet påpekat blott ett enda fall, då nemligen en prestman i norra Sverige tillämpade 4 § af 18 kap. kyrkolagen på en familj, hvars vänner och anförvandter ville följa en af familjens afidna medlemmar till grafven; men jag är säker om att herrarna skola kunna påpeka många flera sådana fall.

Om man nu skall gå den väg utskottet behagat föreslå, nemligen lappa, så blir följden den, att kyrkolagen allt framgent blir brokig, precis som då man sätter en ny klut på ett gammalt kläde; något helt och sammanhängande kan man aldrig erhålla på detta sätt.

Jag yrkar derföre afslag å utskottets betänkande och bifall till motionen.

Herr Berg i Eksjö: Mig synes, att motionären framlagt mycket goda skäl för sin uti motionen gjorda framställning, men att dessa skäl blifvit af lagutskottet väl litet beaktade. Lagutskottet har väl icke på något sätt vederlagt eller motsagt dessa skäl, men det har i allt fall icke haft någon anvisning att lemna, annan än den, att förändring borde fortgå på de partiella reformernas redan beträdda väg. Den vägen torde dock blifva bra långsam och brasent ledande till det afsedda målet. Uti den historik angående lagstiftningen på detta område, hvilken återfinnes i lagutskottets utlåtande, synes nemligen att redan 1868 års kyrkomöte uttalade sig för omarbetning af kyrkolagen, att kort derefter en komité tillsattes, som afgaf betänkande med förslag i ämnet, men att detta oaktadt ännu icke någon annan större reform blifvit vidtagen än den, som innefattas i kongl. förordningen den 26 oktober 1883 angående tillsättning af presterliga tjänster. Denna partiella förändring af kyrkolagen bådär ett bra långsamt närmande till det afsedda målet, och likväl finnes i denna kyrkolag en del lagstadganden, som äro i högsta grad antiqverade. Jag vill i detta hänseende endast erinra om stadgandena angående bannlysning i 10 kap. (kyrkolagen), hvarest förekommer ett stadgande, som bland annat föreskrifver, att den af prest bannlyste »skall sättas utom Guds församlings gemenskap, och den, som honom herbergerar eller

Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ny kyrkolag.
(Forts.)

Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ny kyrkolag. (Forts.)

med honom åter, skall stå uppenbar skrift»; och jag vill vidare påpeka ett stadgande i 18 kap., der det likasom skiljes emellan kristlig begrafning och begrafning i tysthet, ett stadgande, som synes mig bra litet erinra om kristlig fördragsamhet. För det allmänna rättsmedvetandet är och förblir det enligt min åsigt kränkande att hafva lagar, som icke efterleivas, och som icke kunna efterleivas och tillämpas. Sådana lagar undergräfvade nemligen aktningen för staten såsom ordningens upprätthållare och förslappa såmedelst rättskänslan. Antingen må en lag existera, och då skall den tillämpas, eller också bör den upphävas. På dessa skäl, och då jag föreställer mig, att det åsyftade målet skulle bäst uppnås genom antagande af det af motionären framställda förslag, får jag hemställa, att kammaren med afslag å utskottets betänkande måtte bifalla den af herr G. Erikson väckta motionen.

I detta yttrande instämde herrar *Redelius, Wretling, Ekeborgh, Björkman, Olsson* i Ornakärr, *Pålsson, Sundberg* i Vexjö, *E. V. Carlsson, Vahlin, Nilsson* i Skärhus, *Bruse, Jönsson* i Mårarp, *Stjernspetz, Andersson* i Örstorps, *Johansson* i Strömsberg, *Olson* i Stensdalen, *C. O. Berg, Björck, De Laval* och *Larsson* i Berga.

Herr Lilienberg yttrade: Jag föreställer mig, att de talare, som yrkat bifall till motionen, skola medgifva, att ämnet, hvarom här är fråga, är utomordentligt svårt. Vi hafva redan det omnämnda lagförslaget af år 1873; man kan sålunda icke säga, att saken blifvit lemnad alldeles utan afseende; och man har redan börjat gå in på de partiella reformernas väg. Så gick man ock till väga, när det gälde reformerande af strafflagen; man tog vissa delar i sänder och slutade med att kodifiera det hela. Jag har nu intet vidare att tillägga till de skäl, som utskottet anför, samt slutar med att fortfarande yrka bifall till lagutskottets förslag.

Herr Metzén: Jag skall be att få instämma i herr Bergs yrkande, och till de exempel han anförde på stadganden, som kvarstå i kyrkolagen, ehuru de icke kunna tillämpas, anhåller jag att få lägga ännu ett. Det kvarstår ännu i dag i den gamla kyrkolagen, att oäkta födda barn, som blifvit mördade och icke äro döpta, skola i tysthet begravas. Jag undrar, hur det skulle taga sig ut, om någon prest nu skulle tillämpa detta i lag ännu gällande stadgande. Flere exempel skulle kunna anföras, men detta torde vara nog. Jag instämmer sålunda i yrkandet om bifall till motionen och afslag på utskottets betänkande.

Herr Rydin: Jag får instämma med dem, som yrkat bifall till motionen. Jag inser mycket väl lagutskottets ståndpunkt i denna fråga, och kan väl förstå, att utskottet icke ansett sig böra eller kunna tillstyrka motionen till följd af dess omfattning; men för hvar och en, som något litet tagit i betraktande beskaffenheten af vår kyrkolag, visar sig nödvändigheten af att en ny kyrkolag i om-

arbetadt skick kommer till stånd. Ty ingenting är så skadligt, som att gällande lagar icke efterleivas och icke kunna efterleivas. Och jag har så mycket större skäl att tillstyrka motionen, som jag såsom lärare i kyrkorätt mer än de flesta andra har erfarenhet af svårigheten att afgöra, hvad som i kyrkolagen skall anses som gällande bestämmelse eller icke. Åtskilliga bestämmelser såsom t. ex. den nyss nämnda om bannet, angående kyrkotukten, kapitlet om begraving m. m. tillämpas icke och kunna icke tillämpas. Dessutom qvarstå i kyrkolagen bestämmelser om fattigvård, hospital, skolväsende och dylikt, som icke hör till kyrkolagen, och man kommer ofta i förlägenhet, huru vida dessa och dylika frågor äro af beskaffenhet, att kyrkomötet deröfver skall höras eller icke. Till följd af detta kyrkolagens kaotiska skick anser jag af största vigt, att en skrifvelse i detta ämne aflätes till Kongl. Maj:t, och då så många af kammarens ledamöter instämt i den derom nu gjorda framställningen, anhåller äfven jag om bifall till motionen.

Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ny kyrkolag.
(Forts.)

Med herr Rydin förenade sig herrar *Waldenström* i Gefle, *Essén, Andréén, Liljeholm, Gibson, G. Mellin, Nilson* i Ystad, *Beskow, Widström, A. V. Carlson, frih. Bonde, Kihlberg, Holmgren, Andersson* i Lyckorna, *Truedsson, Kilman, Anjou, Nilson* i Lidköping, *Stockenbergh, Nilsson* i Sorröd, *Wittrock* och *Andersson* i Hasselbol.

Härmed var öfverläggningen slutad. Efter af herr talmannen gifna propositioner å de gjorda yrkandena, beslöt kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifalla den i ämnet väckta motionen.

§ 10.

Slutligen företogs handläggning af lagutskottets utlåtande n:o 9, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ändrad lagstiftning i fråga om borgen.

Motionären, ledamoten af Andra Kammarerna, herr *O. V. Redelius* hade i sin berörda motion, n:o 5, föreslagit, att Riksdagen behagade besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetandet och framläggandet af förslag till förändrad lydelse af 10 kap. handelsbalken i de delar, som handla om borgen, men hemställde utskottet, att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Efter föredragning af ärendet begärdes ordet af

Herr Redelius, hvilken reserverat sig mot utskottets hemställan och nu anförde: Ehuru väl ingen sannolikhet finnes, att min motion skall föranleda till någon Riksdagens åtgärd, vill jag likväl be att få yttra några ord, för att få utrönt, huru vida kammaren i denna fråga har den åsigten, att en lagförändring bör ega rum i det angifna syftet och om det kan vara skäl att återkomma med motionen i en annan form eller icke.

Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ändrad lagstiftning i fråga om borgen.

*Om skrifvelse
till Kongl.
Maj:t med
begäran om
utarbetande
af förslag till
ändrad lag-
stiftning i
fråga om
borgen.
(Forts.)*

Ingen må tro att jag är benägen att klandra utskottet, därför att det afstyrkt min motion. Jag vill så mycket mindre göra det, som utskottet, enligt min uppfattning, ingalunda saknat skäl för sitt betänkande, samt påpekat åtskilliga omständigheter, som förtjena uppmärksamhet. Ja, jag går ännu längre och vill till och med säga, att utskottet mången gång gör sig bäst förtjent af fäderneslandet genom att »klubba ihjäl» omogna motioner. Och är denna motion att räkna till sådana, må jag icke sörja äfven dess död. Vore emellertid frågan så inskränkt, att den blott rörde min ringa person skulle jag ej besvärat kammaren med något yttrande, liksom jag ej skulle besvärat Riksdagen med någon motion. Jag föreställer mig dock, att frågan är af allmänna betydelse. Och jag ber få erinra att, enligt min uppfattning åtminstone, de lagstadgade formerna för borgen och dess verkningar inträdt i ett nytt skede till följd af den utveckling, bankväsendet hos oss erhållit. Jag tror nemligen att i gamla tider verkade bestämmelserna om borgen icke så illa som under senare tid.

Fordomdags var det ju mest bekanta och vänner, som gingo i borgen för hvarandra, och, när det kom några oförutsedda svårigheter emellan, kunde de menliga känslorna och barmhertigheten göra sig gällande. Det fans således en motvigt mot de värsta följderna af en oförsigtigt ingången borgensförbindelse. Men sedan snart sagdt hela lånerörelsen kommit att förmedlas af bankerna — jag vill visst derföre icke uttala något klander emot bankerna — göra sig denna barmhertighet och dessa menliga känslor mindre gällande. Jag ber ännu en gång att få betona, att det ingalunda är min mening att klandra bankerna; ty bankernas tillvägagående är en följd af det sätt, på hvilket de äro inrättade, och i enlighet härmed kunna de svårligen handla annorlunda än de göra.

I öfrigt då jag ju med min motion, såsom herrarne se, afsett att vinna ändringar i lagen om borgen, och härmed synes vilja skjuta någon skuld på lagen för de affärsolyckor, som borgensväsendet åstadkommit, ber jag, såsom en motvigt deremot, att få upplysa, att jag icke vill räkna mig ibland dem, som skjuta all skuld på lagen för det onda, som sker, ej heller vill jag anses lik dem, som mena, att allt kan blifva godt blott derigenom att lagen ändras. Deremot vill jag framhålla, att enligt min föreställning det i väsentlig grad beror på folket sjelft huru lagarne verka. Ett rättsinigt folk uppför sig väl äfven der lagarne äro dåliga, och en god människa begagnar ej det tillfälle, som en bristfällig lag kan lemna, att under sken af lag och rätt tillägna sig annans egendom. Annorlunda är deremot naturligtvis förhållandet med dåliga individer i samhället. Ty de använda äfven goda lagar så, att dessa komma ondt åstad. Men derjemte måste man erkänna, att der lagen icke kan främja hvad som är rätt, der bör man genom förändringar söka komma till något bättre. Detta är så mycket mera nödigt, som det finnes inom samhället individer, hvilka kunna liknas vid vissa fyrfota djur som löpa utmed gärdesgårdarne och söka efter kryphål, och när ett sådant funnits, göra äfven det bästa stängsel onyttigt, om ej hålet

täppes. Detta synes mig tillämpligt på personer, som missbruka borgenssystemet och icke gifva sig med mindre än att de lyckats komma igenom lagens skrankor och åstadkomma förödelse och ekonomisk ruin för många.

Det är från denna synpunkt jag ber att här närmare få framhålla de orsaker, som förmått mig att komma fram med min motion. Jag skall dervid vara så kortfattad som möjligt. Jag har ett par, tre exempel, som på mig verkat mycket upprörande, hvilka exempel rätt väl belysa, hvart det nuvarande borgenssystemet kan leda och huru det verkar. Jag vill betona att i de af mig afsedda fall de laga formerna för borgenssystemet blifvit iakttagna.

Jag känner i en socken, der jag har tienstgjort, två personer, som till sina karakterer äro hvarandra mycket olika. Den ene är sådan, att jag skulle vilja kalla honom en bra människa; den andre deremot en sämre. Den förre var flitig och arbetsam, åtnjöt allmänt anseende och var i goda omständigheter. Han vardt en dag anmodad af en granne att gå i borgen. »Granne», sade han då till honom, som bad om borgen, »blir du verkligen hjälpt dermed? Ty då både kan och vill jag hjälpa dig. Men blir du det icke, så vill jag icke heller skrifva under; ty då skulle jag endast störta mig sjelf.» — Grannen försäkrade att om han bara ville skrifva under, så vore all fara öfver. Och han skref under. Det var icke mer än vid pass en månad derefter, så gör den, som hade fått borgen, konkurs — och borgesmannen nödgades betala och den siffra, för hvilken borgen gälde, var icke mindre än 40,000 kronor. För sin godtrogenhet och barmhertighet fick han betala både denna summa och dessutom åtskilligt till, så att hans förlust uppgick på ett år till 70,000 kronor. Följden blef, att han ruinerades och nödgades gå ifrån sin hemmansdel. Men den andre, som icke var så lättrogen och icke hade så stor barmhertighet, han bevarade sin egendom. Men vid tanken på ett sådant fall synes det mig egendomligt, att just den egenskapen att vara barmhertig, skall så att säga straffas och med ett så hårdt straff som all egendomens förlust, då den andre deremot fick behålla sitt. Orättfärdiga handlingar, äfven om de äro af ganska svår art, bestraffar lagen i andra fall med straff af lindrigare beskaffenhet, än hvad det kan vara att mista all sin egendom. Men i fråga om borgen blir förhållandet det, att barmhertigheten kommer att bestraffas på detta hårda sätt, under det att bedragaren är oåtkomlig.

Nu säger visserligen lagutskottet, att man måste se till, att icke tredje mans rätt kränkes. Ja, det är ju rätt. Men jag vill icke att hvarken den ene eller andres rätt kränkes, och jag vet icke hvarför förste eller andre mans rätt mera skall kränkas. Under nuvarande förhållanden sträcker likväl lagen ut sin skyddande hand mot bedragaren, så att han går fri, då deremot den bedragne träffas af lagens hela stränghet. Vore det då icke skäl i att en förändring skedde i den riktningen, att ett omvänt förhållande komme att ega rum?

Jag vill anföra ett annat exempel, hvilket visserligen är något ruskigare. Det var två personer, af hvilka den ene var begifven

Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ändrad lagstiftning i fråga om borgen.
(Forts.)

*Om skrifvelse
till Kongl.
Maj:t med
begäran om
utarbetande
af förslag till
ändrad lag-
stiftning i
fråga om
borgen.
(Forts.)*

på spel och dryckenskap och den andre alls icke var bättre. Den som nu ville hafva borgen, tog vid ett samqväm, vid hvilket de öfvade sina idrotter, tillfället i akt. Han berusade den andre och lockar honom att skrifva på och ruinerade honom. Nu kan någon visserligen säga om den, som blef ruinerad: »hvarför skulle han lefva på sådant sätt?» Det må erkännas att frågan är berättigad. Men det kan ej heller vara riktigt, att lagen lånar sin magt till att utkräva den yttersta skärfven af en sådan stackare. Sådant är icke godt.

Men, mine herrar, det kan med det nuvarande borgenssystemet inträffa saker, som äro i *högsta* grad upprörande, och jag vill nämna ett sådant fall. Det var ett sällskap, som var något öfverlastadt. I den upprymda sinnesstämningen hände det, att man började tala om vaxlingier, reverser, borgensförbindelser och namnteckningar. Då säger någon i sällskapet: »Jag undrar om vi skulle kunna känna igen våra namnteckningar, om detta är mitt namn, detta är ditt o. s. v. ifall vi hade dem skrifna huller om buller på ett papper.» Man anskaffade för sakens utrönande papper, bläck och penna samt skref sina namn på det ena arket efter det andra. Dagen derefter befans det, att någon, som tillvaratagit ett sådant papper, skref öfver två namn en borgensförbindelse, och öfver de två namn, som stodo nederst, en vitnesmening. Öfverst på arket skref han en skuldförbindelse och satte sitt eget namn under, samt lyckades få reversen belånad. Då det blef fråga om betalningen, kunde ingen neka för sin namnteckning. Men den invändningen gjordes af alla, att det icke varit fråga om någon lånetransaktion, ehuru visserligen man hade haft på tal namnteckningar, reverser och dylikt. — Jag vet icke hvad herrar jurister skulle kunna säga om detta fall, om det är hänförligt till bedrägeri och om det såsom sådant kunnat blifva straffbart. — Men det vissa är, att borgesmännen måste betala.

Detta är ju upprörande och det bidrog att hos mig framkalla den tanken, om icke något lagstadgande kunde införas för att motverka dylikt, och så har jag väckt motion i ämnet. —

För öfrigt tror jag mig icke behöfva framkomma med någon ytterligare skildring om borgenssystemets vådor. Herrarne känna det säkert något hvar. I fall Riksdagen beslutat någon skrifvelse, tror jag, att regeringen, i fall den ansett behöfligt och möjligt att åstadkomma någon förändring till ett bättre, skulle kommit fram med förslag i ämnet: stadganden om bedrägeri kunde ju fått rum i strafflagen och om vaxlingier i banklagen etc. etc.

Jag vill icke vidare upptaga kammarens tid, utan slutar med att yrka återremiss till lagutskottet, för att få utrönt, huru stora sympatier frågan kan ha i kammaren.

Vidare yttrade:

Herr Persson i Stallerhult: Utskottet har icke varit okunnigt om, att ett öfverdrifvet borgenssystem orsakat mycken ekonomisk olycka och ruin, och det har ej varit för att få »klubba ihjäl» mo-

tionen, såsom motståndaren uttryckte sig, som det afstyrkte den- samma, utan det var därför, att äfven om motionen bifölles, det skulle qvarstå så många utvägar att kringgå och omintetgöra verknin- garne af en möjliggen vidtagen lagförändring.

Nuvarande lag ger dem som ingå borgen rätt att ikläda sig an- svarsskyldighet för endast sin del af gälden eller till lika andel med medborgensmän eller såsom för egen skuld, s. k. solidarisk proprieborgen. Då borgensmannen således har rätt att välja under hvilken form han vill ingå sin borgen, kan jag icke inse annat än att det är rättvist, att han får betala hvad han förbundit sig till, äfven om det är för en annans räkning. Jag vill derjemte erinra om, att såsom förhållandena gestaltat sig, är det i många fall nöd- vändigt att ingå borgen såsom för egen skuld. Jag tänker bland annat på arrendatorer af kronodomäner. Huru förmögen än en så- dan arrendator må vara, måste han skaffa sig dylik borgen för att erhålla arrendet. Detsamma gäller äfven om uppbördsmän för en del af kronouppbörderna. Man bör ej heller förglömma, huru som borgenssystemet äfven gjort mycket godt. Mången fattig man har genom borgensmännens förtroende kommit till en förmögen ställ- ning, som han eljest icke skulle kunnat uppnå. Motionärens på- stående att den nuvarande lagen är nästan mer till hjälp för för- föraren än för den förförde, kan jag icke godkänna. För min del yrkar jag bifall till lagutskottets betänkande.

Om skrivelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ändrad lag- stiftning i fråga om borgen.
(Forts.)

Herr Redelius: Jag skall be att endast få säga några ord om ej till ett fullt giltigt försvar dock till en förklaring på den brist- fälliga formuleringen, som en talare gjort anmärkning på. Med an- ledning deraf erinrar jag derom, att sjelfva lagutskottet, som räknar så många kunniga män och äfven framstående jurister bland sina medlemmar, ofta nog ser sig ha svårt att formulera lagförslag eller till och med enskilda paragrafer, så att det vill framlägga dem för Riksdagen. Och så kan det ju vara ursäktligt, om en motionär, som icke är jurist, ej lyckas gifva sitt förslag en formulering, som lagutskottet vill tillstyrka.

Samme talare anmärkte också såsom något origtigt, att jag i motiveringen påstått, »att lagen mer hjälper förföraren än den förförde». Derpå vill jag endast svara det, att jag med mina exempel, som jag anført, velat förklara, hvad jag menar dermed. Och vill nu blott tillägga, att den, som med vrängda framställningar om sin ekonomiska ställning narrar en annan att gå i borgen, är förföraren, men den som så lockas är den förförde. När man säger att den förförde må skylla sig sjelf för sin godtrogenhet, så har han ju då intet skydd af lagen, men förföraren har skydd; och det är detta jag tagit mig friheten säga. Fastän detta naturligtvis icke varit lagstiftarens afsigt, ej heller kan antagas vara lagens mening, så är det dock ett faktum, att det går på antydda sätt.

Herr Nilsson i Kägla: Det är dock nästan oförklarligt, huru ett sådant förslag som motionärens icke kunnat vinna större gen-

Om skrifvelse
till Kongl.
Maj:t med
begäran om
utarbetande
af förslag till
ändrad lag-
stiftning i
fråga om
borgen.
(Forts.)

klång i kammaren än det tyckes ha gjort. Under tulldebatten såväl i år som i fjol hörde vi ju från alla möjliga håll, att det var ett osundt borgenssystem, som vore skulden till det elände som rådde. Nu är det ju intet annat föreslaget än en skrifvelse till Kongl. Maj:t för att i någon mån få utrönt, om det låter sig inskränkas, detta öfverdrifna borgenssystem. Vi ha ju nyss haft före ett förslag om en skrifvelse till Konungen om förändring af kyrkolagen. Jag var med derom, då jag ansåg det behöfligt, men vida viktigare och nödvändigare är syftet med den nu ifrågavarande skrifvelsen.

Till de skäl, som redan blifvit framdragna, skall jag be få lägga ett eller annat. Om någon sålt sin egendom och den nye egaren sökt lagfart, befrias han från utmätning för den förres skuld. Huru tillgår det nu? Tre, fyra personer stå i borgen för en och samma; så börjar det låta illa för låntagaren och då passar en eller annan borgensman, som fått höra talas derom, på och säljer sin egendom och kommer derigenom undan all risk för sin betalningsskyldighet. Men en borgensman, som icke bor på orten, får icke höra talas derom och blir derigenom icke i tillfälle att söka sina medborgesmän, utan blir kanske fast. Det är ju intet vidare man vill än att skriva till regeringen och anser den, att en ny lagstiftning i detta syfte är erforderlig, så är jag fullt öfvertygad om, att den tager frågan om hand. Då motionären inskränkt sig till att yrka återremiss, vill jag förena mig med honom och anhålla, att kammaren måtte betänka sig.

Häruti instämde Herr *Andersson* i Löfhult.

Öfverläggningen förklarades härmed slutad. I enlighet med de gjorda yrkandena gaf herr talmannen proposition dels på bifall till utskottets hemställan och dels på ärendets återremitterande till utskottet; och fann herr talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef emellertid begärd och företogs enligt följande nu uppsatta och af Kammaren godkända omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad lagutskottet hemställt i utlåtandet n:o 9, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har Kammaren återförvisat ärendet till utskottet för förnyad behandling.

Omröstningen utföll med 104 ja och 86 nej; varande alltså utskottets hemställan af Kammaren bifallen.

§ 11.

För motions afgifvande hade sig anmält herr *P. Andersson* i Högkil, hvilken aflemnade en motion, n:o 167, om ändring af 14 § riksdagsordningen

Denna motion bordlades.

§ 12.

Till bordläggning anmäldes lagutskottets utlåtanden:

n:o 10, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 26 kap. 1 § rättegångsbalken; och

n:o 11, i anledning af Riksdagens justitieombudsmans hemställan om upphäfvande af 23 kap. 7 § strafflagen.

§ 13.

Justerades protokollsutdrag angående kammarens i detta sammanträde fattade beslut.

§ 14.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr <i>I. Lyttkens</i>	under 14 dagar fr. o. m. d.	13 d:s;
» <i>J. H. E. Dieden</i>	» 14 »	» 15 »
» <i>Back Per Ersson</i>	» 4 »	» 18 »
» <i>K. E. Holmgren</i>	» 5 »	» 16 »
samt » <i>C. J. Jakobson</i>	» 8 »	» 14 »

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

In fidem.

A. E. J. Johansson.

Onsdagen den 15 Februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 6 och 8 innevarande februari.

§ 2.

Herr talmannen hemställde, under återopande af derom mellan herrar talmän träffad öfverenskommelse, huruvida kammaren ville besluta att i sammanträdet nästkommande onsdag den 22 i denna månad företaga val af de tjugufyra valmän, hvilka, jemte ett lika antal från Första Kammaren, hade att välja Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare, äfvensom sex suppleanter för desse valmän; och biföll kammaren denna hemställan.

§ 3.

Upplästes följande sjukbetyg:

Att herr riksdagsmannen Frans Gustaf Jansson, som fortfarande lider af värk och ömhet i venstra njurregionen, är i behof af stillhet, så att han f. n. ej kan i riksdagsförhandlingarne deltaga, intygas. Stockholm den 15 februari 1888.

C. Th. Scholander.

Leg. läkare.

§ 4.

Vid härefter anställt val af en ledamot af bevillningsutskottet i stället för numera statsrådet herr G. W. Lönegren, utsågs dertill herr *S. Cederschiöld* med 103 röster.

§ 5.

Företogs val af dels sex revisorer för deltagande uti innevarande års granskning af statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning och dels tre suppleanter för desse revisorer; och utsågos dervid:

till revisorer:

Riksdagsmannen	<i>A. Svensson</i> i Lösen.....	med 192 röster,
»	<i>J. Anderson</i> i Tenhult.....	» 100 »
»	<i>Ivar Månsson</i>	» 100 »
»	<i>C. L. H. Nyström</i>	» 100 »
»	<i>N. Petersson</i> i Runtorp.....	» 100 »
och samt	» <i>G. F. Östberg</i>	» 100 »

till suppleanter:

Riksdagsmannen	<i>C. Persson</i> i Stallerhult.....	med 101 röster,
»	<i>Ol. Andersson</i> i Lyckorna ...	» 93 »
och	» <i>F. G. Janson</i> i Carlshed.....	» 90 »

§ 6.

Härefter anställdes val af två revisorer och revisorssuppleanter för hvarterdera af riksbankens afdelningskontor i orterna; och blefvo dervid utsedde:

Vid afdelningskontoret i Göteborg:

till revisorer:

f. d. riksdagsmannen	<i>C. A. Olén</i>	med 95 röster,
och skolföreståndaren, fil. kand.	<i>H. Holmlin</i> i Göteborg.....	» 94 »
samt		

till suppleanter:

f. d. riksdagsmannen	<i>J. E. Billström</i>	med 124 röster,
och landstingsmannen	<i>J. K. Holmgren</i> i Kråketorp	» 90 »

Vid afdelningskontoret i Malmö:

till revisorer:

konsuln	<i>Peter Olson</i> i Helsingborg
och assessorn	<i>A. L. Senell</i> i Kristianstad;
hvardera	med 90 röster;
samt	

till *suppleanter*:

f. d. riksdagsmannen *H. Johnson* i Broby ..... med 114 röster,
 och » » *Mårten Trulsson* i Starrarp » 84 »

Vid afdelningskontoret i Luleå:

till *revisorer*:

f. d. riksdagsmannen *G. Haggström*
 och » » *J. Sällström*;
 hvardera med 87 röster;
 samt

till *suppleanter*:

f. d. riksdagsmannen *P. Zimdahl* ..... med 92 röster,
 och » » *H. F. Bergström* i Bjärsby » 79 »

Vid afdelningskontoret i Östersund:

till *revisorer*:

organisten *And. Ericsson* i Hölje ..... med 124 röster,
 och direktören *J. F. Broman* i Ope ..... » 81 »
 samt

till *suppleanter*:

landstingsmannen *P. Edling* i Bräcke ..... med 89 röster,
 och handlanden *M. H. Åström* i Östersund ..... » 69 »

Vid afdelningskontoret i Vexjö:

till *revisorer*:

f. d. riksdagsmannen *C. I. Bengtsson* i Öslöf
 och underlöjtnanten *E. S. W. Hederstjerna*;
 hvardera med 79 röster;
 samt

till *suppleanter*:

sysslomannen *O. A. Johansson* i Vexjö ..... med 81 röster,
 och f. d. nämndemannen *J. M. Carlsson* i Mälensås » 67 »

Vid afdelningskontoret i Jönköping:

till *revisorer*:

landstingsmannen *C. Larsson* i Sjöberg
 och öfverstelöjtnanten *P. A. Ribbing* i Riddersberg;
 hvardera med 70 röster;
 samt

till *suppleanter*:

landstingsmannen *N. A. Molander* i Fimelhed med 70 röster,
 och f. d. riksdagsmannen *J. Andersson* i Ryssby .... » 68 »

Vid afdelningskontoret i Visby:

till *revisorer*:

f. d. Riksdagsmannen *G. Jonsson* i Skeppnetorp med 104 röster,
 och riksdagsmannen *L. Norrby* ..... » 76 »
 samt

till *suppleanter*:

riksdagsmannen *P. Larsson* i Fohle..... med 77 röster,
 och f. d. » *P. A. L. Malmström* i Fledings-
 torp..... » 73 »

§ 7.

Efter föredragning af herr *J. Anderssons* i Högkil motion, n:o 167, hänvisades densamma till behandling af konstitutionsutskottet.

§ 8.

Föredrogos och bordlades för andra gången lagutskottets utlåtanden n:is 10 och 11.

§ 9.

Följande nya motioner afgäfvos:

af herr *Ol. Jonsson* i Hof, n:o 168, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning angående dispositionsrätten till

afkastning från ecklesiastika boställen och ändring i derom hittills gällande bestämmelser; och

af herr *P. Waldenström* i Gefle, n:o 169, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande för Riksdagen af förslag till sammanslagning af post- och telegrafverken.

Dessa motioner bordlades.

§ 10.

Godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 2, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af § 30 i lagen angående tillsättning af presterliga tjänster den 26 oktober 1883;

n:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om upphäfvande af förordningen angående plikt och straff för dem, som försumma beivrande af katekesförhör, den 4 december 1765;

n:o 4, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående upphörande af klockares breffbäringsskyldighet; och

n:o 5, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående ändring af gällande stadganden till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungsok inom Vesterbottens och Norrbottens län.

§ 11.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:
konstitutionsutskottets memorial:

n:o 1, med uppgift å hvilande förslag till ändringar i grundlagarne;

bankoutskottets memorial:

n:o 2, angående verkställd granskning af riksbankens tillstånd och förvaltning; och

n:o 3, med anledning af gjord framställning om ytterligare anslag för ombyggnaden af riksbankens hus i Göteborg; samt lagutskottets utlåtande, n:o 12, i anledning af väckt motion om ändring af 7 kap. 3 § strafflagen.

Kammaren beslöt, att dessa ärenden skulle å föredragningslistan för nästa sammanträde uppföras framför de ärenden, som blifvit två gånger bordlagda.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr *W. Gibson* ..... under 8 dagar fr. o. m. den 15 d:s;
» *N. Jönsson* i Gammelstorp..... » 8 » » » 18 »

Herr <i>Per Ersson</i> i Vestlandaholm... under 6 dagar fr. o. m. den 16 d:s;				
» <i>B. Bengtsson</i> i Boberg.....	»	10	»	» 18 »
» <i>C. A. Andersson</i> i Malmö	»	12	»	» 20 »
» <i>P. Waldenström</i> i Gefle.....	»	2	»	» 18 »
» <i>A. Hansson</i> i Solberga.....	»	10	»	» 20 »
» <i>P. Pehrsson</i> i Norrsund	»	3	»	» 20 »
och <i>A. F. Liljeholm</i>	»	8	»	» 22 »

§ 12.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 2 e. m.

In fidem

A. E. J. Johansson.